

X. Ramón
Freixeiro Mato

A cara oculta de Noriega Varela

(biografía e textos esquecidos)

EDICIÓNS

laiovento
LAIOVENTO

A CARA OCULTA DE
NORIEGA VARELA
(BIOGRAFIA E TEXTOS ESQUECIDOS)

EDICIÓN S

la i o v e n t o
LA IOVENTO

10

INTRODUCCIÓN	9
1. VIDA E PERSONALIDADE	
1.1 APROXIMACIÓN BIOGRÁFICA	15
1.1.1 Un nacemento envolto en sombras	15
1.1.2 O seminarista que non pudo ser crego	20
1.1.3 Mestre en Foz:	
algunhas luces sobre unha etapa confusa	26
1.1.3.1 Noriega, mártir do caciquismo?	29
1.1.3.2 A outra cara da cuestión	38
1.1.4 A etapa ourensá	45
1.1.4.1 O desterro en Calvos de Randín	45
1.1.4.2 Á sombra de Otero Pedrayo,	
con Portugal ao lado	49
1.1.5 O regreso: reencontro cos montes da xuventude	62
1.1.6 O poeta da montaña vai morrer ao mar	74
1.2 PERFIL HUMANO	95
1.3 PERFIL IDEOLÓXICO	101
1.3.1 Poeta católico tradicionalista	101
1.3.2 Poeta en galego, mais non galeguista	112
2. TEXTOS ESQUECIDOS	
2.1 A PRESENTE EDICIÓN	127
2.2 OUTROS POEMAS EN GALEGO	
(Expurgados e non recompilados)	133
1. A D. Eduardo Lence	133
2. A unha señorita d' o Lugar d' as Casas	133
3. [Ramona, ¡fas ben cantar!]	134
4. [Fai un lunar coma día]	134
5. A M. Curros Enríquez	135
6. [Hirmao: ¡eu ch' ayudo!, pousa]	135
7. [Dios lles día ôs que se van]	136
8. A un brañego	136
9. [Tiña razón o que d' as zocas dixol]	136
10. A miña filliña Paz	137
11. Rusticidá	138
12. O busílis	138

13. A Vilañova	138
14. [O rapaz mais airoso d' a montaña]	139
15. O romper o día	140
16. Mais coraxe	140
17. En boa hora... ..	141
18. Do tempo dos caciques	142
19. Requisitos	142
20. Outros tempos	142
21. Pra García Hermida	143
22. N-un fio... ..	143
23. Acción Gallega	144
24. Pr' os mozos	144
25. Pra excusar ben traballos... ..	145
26. Lembrando ós Eremitas	145
27. Velliño mirrado	146
28. De adventu gratulatio	147
29. Lex Suprema	147
30. A miña musa serrana... ..	148
31. O Neniño brincando. Romance bretón	149
32. Presente humilde	150
33. Pr' os d' a Paula	151
34. Intima Echedula	152
35. A Manolo Castro-gil	153
36. Xuicio d' o ano 1931	154
37. Xuicio d' o ano 1932	155
38. Xuicio d' o ano 1933	157
39. Xuicio d' o ano 1934	159
40. Xuicio d' o ano 1935	160
41. Xuicio d' o ano 1936	162
42. Xuicio d' o ano 1937	165
43. Xuicio d' o ano 1938	168
44. Xuicio d' o ano 1939	170
45. Aquel Caldeiro... ..	172
46. Al Excmo. Sr. Doctor don Benjamin Arriba Castro... ..	173
47. A Sanjurjo. No Estoril	174
48. ¡Alma d' a raza!	175
49. Pr' o Meigo que pronosticóu bó tempo pr' As San Lucas	176
50. Pr' o Mago d' a "Vallibria"	177
51. Pra Maruxiña d' a Ameixoeira	178

52. Moito te amo!	179
53. Pouquiño a pouco... ..	180
54. Siti pene enectus	181
55. Si fora a mantido... ..	181

2.3 POEMAS EN ESPAÑOL

a. Recuerdo al esclarecido poeta gallego Don José María Chao Ledo	183
b. Una lágrima	183
c. El Nacimiento. Diálogo	184
d. En esta hora	186
e. Guajiras con cascabeles	187
f. ¡Paso a España!	188
g. Aurora de un fausto día	189
h. Para la egregia dama D ^a Pilar Franco de Jaraiz	190
i. Vánse os quintos... ..	191
l. Juntéme con los romeros... ..	192
ll. Romance de Ramoncito	193
m. Para el ingente Poeta-hermano Antoñito García Hermida	194
n. Improvisación	194

2.4 PROSA NARRATIVA EN GALEGO: "¡Vai torta!"	195
--	-----

2.5 PRÓLOGO DE NORIEGA A UN LIBRO DE POESIAS	197
--	-----

3. APÉNDICES

3.1 CERTIFICADO DE BAUTISMO	201
3.2 RECTIFICACIÓN DA PARTIDA DE BAUTISMO	202
3.3 INSTANCIA DA NAI AO REITOR DO SEMINÁRIO DE MONDOÑEDO	203
3.4 ENTREVISTA DE LEAL INSUA A NORIEGA	204
3.5 ENTREVISTA DE ÁLVARO PARADELA	207
3.6 ALGUNHAS CARTAS DE NORIEGA	209

4. BIBLIOGRAFIA

4.1 OBRAS DE NORIEGA VARELA	239
4.2 OUTRA BIBLIOGRAFIA CITADA	241